

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Forma poenitentiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Receptatores sunt, qui scienter bis, vel ultra receperunt hereticos, vel Inzabbatatos in domo sua, vel in alio loco suo.

Receptaculum credimus esse domum, vel hospitium, ubi heretici, vel Inzabbatati bis, vel pluries conueniunt ad predicationem, uel lectionem, uel etiam ubi heretici vel Inzabbatati pluries hospitantur.

Defensores dicimus, qui scienter defendunt hereticos, vel Inzabbatatos, uerbo, uel facto, uel quocumque ingenio in terris suis, uel alibi, quominus Ecclesia possit exercere suum officium ad extirpandam hereticam prauitatem.

Fautores credimus omnes supradictos posse dici secundum magis, & minus: & etiam qui alias quocumque modo eis dederint consilium, auxilium, uel fauorem. Et omnes fautores credimus posse dici suspectos, ita quod debent se purgare, & abiurare heresim, & omnem fauoriam; & debent sanctae matri Ecclesiae reconciliari.

Relapsos dicimus illos, qui post abiuratam heresim, uel renunciatam, reuertuntur in pristinam credentiam heresis. Eo modo dicimus relapsos in fauoriam illos, qui post abiuratam heresim, uel fauoriam benefaciunt hereticis, uel celant eos.

Et omnes praedictos dicimus excommunicatos maiori anathemate: exceptis suspectis sine fauoria, si forte inueniantur.

DVBITATIO oritur apud quosdam: utrum relapsi in credentiam, & heretici dogmatizantes, si postquam fuerint deprehensi uoluerint penitere, relinqui debeant iudicio saeculari? Et uidetur nobis quod non, sed in quocumque casu tales ad intrusionem sunt condemnandi.

Item si multitudo hereticorum, seu credentium fuerit multa, & parati sunt heresim abiurare, discretus iudex secundum magis & minus iuxta prouisionem Apostolicae sedis, penas canonicas potest infligere talibus, & sic poenam intrusionis vitare: uel etiam si multitudo non est tanta, circa credentes, discretus iudex consideratis circumstantiis poterit moderari prout uiderit expedire: Prouiso tamen, quod perfecti heretici uel dogmatizantes eorum errores, uel credentes relapsi in credentiam post abiuratam heresim uel renunciatam, in perpetuum carcerem intrudantur: heresi primitus abiurata, & absolute habitata excommunicationis, ut ibi saluent animas suas, & alios de cetero non corrumpant.

Item queritur: utrum ille, qui dedit osculum Inzabbatato, uel heretico, & credebat, uel sciebat eum Inzabbatatum: uel orauit cum eo, & celauit eum: uel audiuit predicationem suam uel lectionem ab eo, & credidit talem esse bonum hominem, sit iudicandus credens eius erroribus? Et dicimus quod non: sed talis condemnatur tanquam fautor uel occultator, & benefactor, & uere hementer suspectus, quod credit eius erroribus; nisi adeo esset litteratus, uel discretus, quod non posset ignorantiam praetendere: quod a arbitrio discreti iudicis duximus relinquendum.

Item queritur: quis ante Inquisitionem in-

A cepta fuit confessio sacerdoti suo de heresi uel fautoria, & uocatur modo ab Inquisitoribus: In casu isto credatur confessori suo: & si inuentus fuerit bene confessus per confessionem sacerdotis licet sacerdos male fecerit, quia ipsum non remittit ad Episcopum: ille talis confitens per talem confessionem euitet poenam temporalem: nisi inueniatur in falsa penitentia: uel relapsus post poenitentiam: uel publice diffamatus. Si autem allegat manifestam penitentiam, uel reconciliationem: probet per duos testes.

B Si quos uero, constat ante inchoatam Inquisitionem de his fuisse confessos, debent publice abiurare heresim, & aliam solennitatem facere: nisi ita sit secretum factum, quod non habeat contra se famam, uel testes, & tamen in utroque casu sunt ab omni poena temporali immunes.

Si uero aliqui uocati ab Inquisitoribus, decurrant tempore suae depositionis: & postea ad instantiam Inquisitorum, uel metu probationum discooperiunt ueritatem, sed dicunt quod haec tacerent propter uerecundiam uel timorem: tales credimus periuros: quia qui scienter falsum dicit, uel uerum tacet, periurus est: & ideo poenitentia canonica est ei grauior imponenda.

Heretici perseverantes in errore, relinquuntur curiae saecularis iudicio.

C Perfecti, uero heretici si conuerti noluerint & dogmatizantes, absolute prehabeti, & abiuratione facta, perpetuo carceri intruduntur.

Credentes autem hereticorum erroribus sollemnem faciant poenitentiam, hoc scilicet, modo: quod in festo Omnium sanctorum proximo uenturo, & in prima Dominica Aduetus, in die Natalis Domini, Circumcisionis, Epiphaniae, sanctae Mariae Februarij, sanctae Mariae Martij, & per omnes dies Dominicos Quadragesimae, sint in processibus ad Sedem, & ibi discalciant in braccis & camisia: praeterquam in die sanctae Mariae Februarij, & in Ramis palmarum, ut reconcilientur in Ecclesia parochiali, in processibus publice disciplinati per Episcopum, uel sacerdotem Ecclesiae. Item in quarta feria, in capite ieiunij ueniant simul ad Sedem, & sint eodem modo & secundum formam iuris discalciant in braccis, & camisia, & expellantur ab Ecclesia, ut sint extra Ecclesiam per totam Quadragesimam: sed tamen ad fores Ecclesiae, & quod ibi audiant officium. Et in die cenae Domini sint discalciant in braccis, & camisia ante fores Ecclesiae, & tunc secundum canonica instituta publice reconcilientur Ecclesiae. Et hanc poenitentiam de quarta feria, & de stando extra Ecclesiam per totam Quadragesimam, & de die cenae, faciant quandiu uixerint quolibet anno. Sed in diebus Dominicis Quadragesimae, facta reconciliatione exeant Ecclesiam, & stent ad fores usque in diem cenae & portent duas cruces perpetuo ante pectus, quae non sint eiusdem coloris cum uertibus: & portent ita, ut uideri possint sollemniter poenitentes: ita tamen quod non abstineant ab ingressu Ecclesiae in Quadragesima ultra decem annos.

Poeni

De eo qui confessus est sacerdoti.

Al. ille talem.

Formae sequuntur hic poenitentiarum.

Vox Hispana, id est, ad Ecclesiam cathedralem, qua Hispani Sed. uocant.

De his dixi late in 3. parte in sexto modo processum fidei terminandi.

*Pœnitentia
relaxati in
fautoriam.*

Pœnitentia illorum, qui sunt relaxati in fautoriam, similiter erit solemnis: ut de creditibus, proxime dictum est, in diebus omnibus supra dictis hoc excepto, quod cruce portare, & pœnitentiam de Mercurio cinerum, & sancto die Iouis faciant solummodo per decennium.

*Pœnitentia
fautorum ve
hementer su
spectorum.*

Pœnitentia illorum, qui non sunt relaxati in fautoriam, sed sunt fautores, & vehementissime suspecti, erit eodem modo solemnis in festo Omnium sanctorum, Natalis Domini, Epiphaniæ, sanctæ Mariæ Februarii, per omnes dies Dominicis Quadragesimæ, Et aliam pœnitentiam de feria quarta Quadragesimæ, & de stando extra Ecclesiam per totam Quadragesimam, & de reconciliatione in die cenæ, ut supra dictum est, faciant per septennium.

*Pœnitentia
fautorum ve
hementer su
spectorum.*

Pœnitentia illorum, qui sunt fautores, & vehementer suspecti, erit solemnis eodem modo in festo Omnium sanctorum, Natalis Domini, sanctæ Mariæ Februarii, Ramis palmarum, & aliam pœnitentiam de quarta feria Quadragesimæ, & de stando extra Ecclesiam per totam Quadragesimam, & de reconciliatione in die cenæ, ut supra dictum est, faciant per quinquennium.

*Pœnitentia
fautorum su
spectorum.*

Pœnitentia illorum, qui sunt fautores, & suspecti, erit solemnis eodem modo in festo Omnium sanctorum, sanctæ Mariæ Februarii, Ramis palmarum, & aliam pœnitentiam de quarta feria Quadragesimæ, & de stando extra Ecclesiam per totam Quadragesimam, & de reconciliatione in die cenæ, faciant per triennium. Intelligitur tamē, quod mulieres vestitæ veniant, & disciplinentur.

Hanc autem pœnitentiam faciunt omnes prædicti in festiuitatibus & diebus præordinatis in ciuitate ista, vel loco nostro, & non alibi usque ad festum Paschæ: illi scilicet, qui sunt ciues.

Forenses autem faciant eam in parochiis suis & non alibi: præterquam in feria quarta in capite Quadragesimæ, & in die cenæ Domini in quibus veniant omnes ad Sedem, vel ad locum Ecclesiæ suæ, in sequentibus vero temporalibus Quadragesimalibus, decennalem pœnitentiam, septennalem, quinquennalem, & triennalem: quam debent facere in quarta feria in introitu Quadragesimæ & in die cenæ Domini, secundum diuersitatem culparum, ut iam definitum est: faciant omnes tam ciues, quam forenses in Sede ciuitatis suæ, & non alibi: nisi ex iusta & rationabili causa, & de speciali licentia Episcopi, vel Vicarij sui. Et tunc in locis, ad quæ de licentia Episcopi iuerint, faciant coram Episcopo illius loci, uel locum eius tenente eandem pœnitentiam: portantes litteras Episcopi, vel Vicarij sui continententes pœnitentiā, quam facere debent. Et reportet etiam ille, qui pœnitentiam fecerit, litteras Episcopi illius loci ad N. talis diocesis, de peracta pœnitentia testimonium continententes. Quod si forte casu fortuito, sine fraude tamen & dolo, in illis duobus diebus non possit ad Cathedralē Ecclesiam peruenire: cum redierint in duabus alijs solemnitatibus assignatis eis iuxta arbitrium Episcopi, publice disciplinentur apud Sedem N. secundum formam illorum duorum dierum.

A Si hæreticus pœniteat, & secreto absoluat, Ecclesia iure solemnitatibus seruatis, cum tamen non sit hæreticus, formabitur sic sententia: Pœniteat omnibus quod per ea, quæ in inquisitione inuenta, probata, & acta sunt, liquido nobis constat, quod talis fuit deprehensus in hæresi, postmodum reuersus ad Ecclesiā unitatem, agentes misericorditer cum eodem, ipsum ad perpetuum carcerem condemnamus secundum canonicam institutionem.

B Si autem nondum sit absolutus, sic formabitur: Pœniteat omnibus, & cetera, quod talis est deprehensus in hæresi, & vult reuerti ad Ecclesiā unitatem, agentes misericorditer cum eodem, &c.

Si vero non vult pœnitere, sed in errore perdurat, præsentem iudicē seculari, sententia sic formetur: Pœniteat omnibus, quod per ea, quæ in inquisitione inuenta, probata, & acta sunt, liquido nobis constat, quod talis est deprehensus in hæresi per Ecclesiam condemnata, & ipsum tanquam hæreticum ꝑ condemnamus.

Contra fautores sententia sic formatur: Pœniteat omnibus, quod per ea, quæ inuenta, probata, & acta sunt in inquisitione, liquido nobis constat, quod talis est deprehensus in fautoria: et denunciamus ipsum excommunicatum, & suspectum de hæresi, et si per annum contempserit satisfacere, subiacet pœnis concilij generalis, ꝑ et si defecerit in purgatione, & in excommunicatione per annum steterit, ut hæreticus condemnetur.

Suspectus de hæresi purgabit se publice in hunc modum:

Ego talis iuro ꝑ per Deum omnipotentem, et per hæc sancta Dei euangelia, quæ in manibus meis teneo, coram vobis domino tali Archiepiscopo, vel Episcopo, et coram alijs vobis assistentibus, quod non sum, vel fui Inzabbatus, Valdensis, vel Pauper de Lugduno, nec hæreticus in aliqua secta hæresis per Ecclesiam damnatus, nec credo, nec credidi eorum erroribus, nec credam aliquo tempore vitæ meæ: immo profiteor, et protestor, me credere, et semper in posterum crediturum fidem catholicam: quam sancta Romana Ecclesia, et Apostolica publice tenet, docet, et prædicat; et vos domine Archiepiscope, vel Episcope, et ceteri prælati ecclesiæ vniuersalis tenent, prædicant publice, atque docent.

Compurgatores iurabunt per hunc modum:

Ego talis iuro per Deum, et per hæc sancta quatuor Dei euangelia, quæ manibus meis teneo, me firmiter credere, quod talis non fuit Inzabbatus, Valdensis, nec Pauper de Lugduno, nec hæreticus, nec credens eorum erroribus: & credo firmiter eum in hoc verum iurasse.

Caueat tamen iudex, quod ex quo certum numerum Compurgatorum duxerit alicui iniungendum, non est honestum, quod postea mutet, ne sic Lateranense concilium illudatur.

COM-